

УДК 327(410:4-6ЄС)

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v046.2024.29>**В. Й. Климончук**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0257-3481>доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри політологіїПрикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

ПРЕМ'ЄРСТВО БОРИСА ДЖОНСОНА І ПРОБЛЕМА БРЕКСІТУ В ОБ'ЄКТИВІ БРИТАНСЬКИХ МЕДІА

Постановка проблеми. Брексіт (англ. Britain's exit – буквально «вихід Британії») становить унікальне явище в політичній історії не лише Великої Британії, а й усієї Європи, світу. Він спричинив істотні зміни в геополітиці, висунув нові виклики перед Сполученим Королівством та усією Об'єднаною Європою. Генезу і детермінанти Брексіту слід розглядати в ретроспективі багатьох століть, коли формувалися «особливі стосунки» острівної держави з материковою Європою. Сам Брексіт як політичний процес окреслюємо хронологічними рамками від лютого 2015 р., коли прем'єр Девід Кемерон оголосив про проведення референдуму щодо перебування країни в складі ЄС, до 31 січня 2020 р., коли Британія офіційно вийшла з його складу. Кульмінацією і точкою поділу цього періоду став референдум 23 червня 2016 р., де 52 % виборців проголосували за вихід з Європейського Союзу. Відтак, розпочалося гостре суспільно-політичне протистояння між прихильниками та противниками Брексіту. Через двоїстість позиції уряду Терези Мей не вдалося розрубати цей Гордіїв вузол, але це зміг зробити її наступник Борис Джонсон завдяки своїй відвертій, цілеспрямованій, безкомпромісній позиції. Гадаємо, за сучасних умов панування політичного популізму та еквілібристики, цей політичний досвід становить значний науковий та суспільний інтерес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання відображення Брексіту в медіадискурсі Великої Британії знайшло аспектне відображення в студіях зарубіжних і українських науковців, присвячених її стосункам з ЄС та виходу з його складу (Р. Айзік, А. Грубінко, Х. Демієн, Т. Кандуба, В. Крушинський, В. Копійка, Г. Лаліч-Крстін, К. Мейхью, Н. Силашкі, С. Хінде Т. Шинкаренко, Н. Яковенко та ін.). Окремі дотичні до нашого дослідження порушуються у розвідках М. Кулачинського, О. Сікорської, О. Шаніної, які розкрили присутність символізму теорії «однієї нації» в політичній риторичі Бориса Джонсона [1] та Я. Кибіч про вплив медіа на результати референдуму 23 червня 2016 р. про вихід Британії з ЄС [2].

Мета статті – крізь призму медіадискурсу Великої Британії розкрити складну, цілеспрямовану, суперечливу діяльність Бориса Джонсона як прем'єр-міністра та голови Консервативної партії з укладання угоди про вихід країни зі складу Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. Політичний процес щодо підготовки і проведення референдуму та укладання угоди про вихід Британії з ЄС спричинив численні лінії розколу в уряді, парламенті, провідних політичних партіях консерваторів і лейбористів, усьому суспільстві на прихильників позицій «Вийти» та «Залишитися», на євроскептиків та єврооптимістів (цей поділ має глибокі коріння), на прихильників «твердого» та «м'якого Брексіту», на прибічників різних варіантів виходу Сполученого Королівства з ЄС – «з угодою», «без угоди» тощо. Такі підходи і позиції нуртували в правлячій Консервативній партії, над якою через гострі суперечності з цього питання тяжів Дамоклів меч внутрішнього розколу. Врешті, саме питання Брексіту спричинило відставки її голів та очільників уряду Девіда Кемерона і Терези Мей.

На відміну від своїх попередників, які «глибоко в душі» були єврооптимістами, але були змушені дослухалися до думки однопартійців-євроскептиків, а після референдуму мали виконувати волю більшості виборців, Борис Джонсон виступив як відвертий послідовний прихильник Брексіту. Брексіт став для нього головним викликом під час перебування на посаді прем'єр-міністра. Цікавим і продуктивним є осмислення цієї проблеми на основі матеріалів британських медіа передусім «серйозної», «ділової» преси на кшталт «The Guardian», «The Economist», «The Financial Times» та медіа агентств «BBC News», «Reuters», які за «гарячими слідами» в режимі «подія / факт – інформативне повідомлення» ретранслювали перебіг динамічної «політичної драми» під назвою «Джонсон і Брексіт».

Символічним і показовим вважаємо факт, коли 24 травня 2019 р., за кілька годин після оголошення Т. Мей про свою відставку з посади прем'єр-міністра і голови Консервативної партії,

Б. Джонсон перебуваючи з візитом у процвітаючий Швейцарії, яка не належала до ЄС, заявив: ми завершимо Брексіт 31 жовтня 2019 р. «з угодою або без неї». На цей знаковий вислів (як виявилось згодом) «The Guardian» відреагувала словами: як фаворит серед членів Консервативної партії на посаду прем'єра він «кинув рукавичку» своїм 20 суперникам та розміщенням двох показових фото: на першому усміхнений «неформальний» Джонсон у велосипедному шоломі й спрямованим уперед поглядом, на другому – тендітна «офіційна» Мей як свідчення, що Британія перегортає черговий аркуш своєї політичної історії [3].

Такі відвертість і рішучість дозволили Б. Джонсону впевнено перемогти основного претендента по посаду очільника консерваторів Джерема Ханта з результатом 66,4 % проти 33,6% голосів. Анонсує цю подію в контексті складу першого Кабінету Б. Джонсона, політичний оглядач «The Financial Times» Джим Пікард відзначив: провідні місця у ньому посіли «жорсткі прихильники Брексіту», але є й прибічники позиції «Залишитися». Це може ускладнити реалізацію планів очільника уряду [4].

При обговоренні першої офіційної промови Б. Джонсона на посаді прем'єра від 24 липня 2019 р. медіа повсякчас фокусували на проблемі Брексіту. Зокрема, спікер двічі підтвердив, що виведе Британію зі складу ЄС до 31 жовтня 2019 р. з угодою або без неї («британцям набридло чекати, настав час діяти, приймати рішення, проявляти сильне лідерство та змінювати цю країну на краще»); підкреслив, що завдяки такому кроку країна збереже значні суми коштів, які переказувалися в Брюссель; визнав необхідність «створити нове партнерство з нашими європейськими друзями». Лейтмотивом виступу стала теза, що Брексіт є «фундаментальним рішенням британців, вони хочуть, щоб їхні закони ухвалювали люди, яких вони самі можуть обирати та звільняти з посад» [5].

Такі меседжі прем'єра відповідали бажанням й очікуванням більшості британців та членів Консервативної партії. У медіапросторі країни (пресі та соціальних мережах) активно обговорювалися оприлюднені «BBC News» 4 липня 2019 р. результати соціопитування, проведеного професором Лондонського університету королеви Марії Тім Бейлом. Вони свідчили, що більшість громадян уважали Брексіт «вирішальним» для країни питанням; 75 % рядових членів Консервативної партії поставили його на перше місце, але не підтримували вихід з ЄС «без угоди», загалом лише 35% британських виборців погоджувалися з таким варіантом. Якби у Британії провели ще один референдум і країна залишилася б в ЄС, то «зрадженіми» відчували б себе 58 % прихильників консерваторів, «злими» – 15 %, «розчарова-

ними» – 6 %. Серед усіх виборців ці показники склали: «зраджених» – 26 %, «розгніваних» – 7 %, «розчарованих» – 8 %. Більшість респондентів обох груп у трійку «найважливіших питань, які актуалізував Брексіт в країні» поставили питання економіки, міграції та охорони здоров'я. За ними йшли проблеми, пов'язані зі збереженням прав людини, обороною (29 і 12 %), освітою і навколишнім середовищем (15 та 18%) [6].

Вдругій половині серпня 2019 р. у фокусі уваги британських медіа перебувала «перша серія драми «Джонсон проти парламенту». Хроніку її розгортання ретельно фіксували кореспонденти «The Guardian», «BBC News» та ін. На гучні заяви прем'єра, депутати в Палаті громад відреагували створення «принципової опозиції» для недопущення варіанту «виходу без угоди». Це порушувало стратегію Б. Джонсон у перемовинах із Брюсселем, тож 28 серпня він звернувся до королеви з проханням про пророгацію (призупинення діяльності) парламенту з 9 вересня до 14 жовтня 2019 р. й воно було задоволено. Це збурило не лише опозицію, а й весь парламент, бо пророгація порушувала ритм діяльності й головне перевищувало унормовані терміни. Обидві сторони звинувачували одна одну в «антиконституційних діях», тож справа дійшла до Верховних судів Англії та Шотландії. У цій критичній ситуації болісним ударом по іміджу прем'єра й усіх тори стала гучна заява 29 серпня про зречення посади лідера консерваторів Шотландії Рут Девідсон, яка не підтримувала політики Б. Джонсона [7; 8].

Черговий ляпас стався у день відкриття парламентської сесії 3 вересня 2019 р.: єврооптиміст Філіп Лі оголосив про свій перехід до ліберальних демократів, тож консерватори позбавлялися хиткої більшості. Наступним «ударом у спину» став виступ однопартійця Олівера Литвіна, який запропонував внести у порядок денний пропозицію лейбористів щодо заборони виходу з ЄС «без угоди» та відтермінування її укладання до 31 січня 2020 р. Його ухвалу (328 голосів проти 301) забезпечила підтримка 21 консерватора, яких відразу виключили з партії. Ретранслюючи перебіг цього чи не найважливого етапу прем'єрства Б. Джонсона, періодична преса фокусувала на парламентських дебатах, в тому й між консерваторами євроскептиками та єврооптимістами та ніщивній критиці за «упереджене ставлення Брексіту» спікера Палати громад консерватора Джона Беркклоу. В день припинення роботи парламенту через пророгацію він оголосив, що 31 жовтня 2019 р. іде відставку. Опозиція вітала це рішення стоячи бурхливими оваціями, а однопартійці не виявили жодної реакції [9].

На відміну від тупикових стосунків з парламентом, успішнішими виявилися відносини з ЄС. Вже під час обміну першими листами у середині

серпня 2019 р. між Б. Джонсоном та головою Європейської Ради Дональдом Туском виявилися протилежні позиції з питання т. зв. «ірландського захисного блоку»: для ЄС воно було одним із ключових в майбутній угоді, а з боку прем'єра викликало відверте роздратування як «антидемократичне» й таке, що порушує суверенітет Сполученого Королівства [10]. Лише після перемовин 10 жовтня з головою уряду Ірландії Лео Варадкардом вдалося досягнути порозуміння. Відтак, за посередництва очільника Єврокомісії Жан-Клода Юнкера 19 жовтня 2019 р. ухвалили компромісну угоду. Сторони відмовлялися від ідеї «ірландського захисного блоку» та замінювали її пунктом, згідно з яким Північна Ірландія включалася в Єдиний ринок, ставала брамою в митну зону ЄС, але юридично залишалася частиною митного простору Сполученого Королівства [11].

На тлі таких успіхів, що зменшували напругу в стосунках з Брюсселем та схвально сприймалися у Консервативній партії, у стосунках з парламентом розпочалася нова фаза протистояння. Чергових іміджевих втрат прем'єр зазнав унаслідок скасування 24 вересня 2019 р. Верховним судом Шотландії ухвали про пророгацію парламенту як політично мотивованої та незаконної. Наснажені таким рішенням наступного дня опозиційні сили пішли у черговий наступ. Після палких дебатів він увінчався успіхом: 19 жовтня прийнято ухвалу, згідно з якою заборонялося укладати остаточну угоду з ЄС, доки не будуть законодавчо впорядковано всі її умови. Прем'єр сприйняв це як «персональний удар», що перекреслював його перші заяви. Він вимушено звернувся з проханням до керівництва ЄС про відтермінування угоди, зазначивши, що такий крок завдає втрат обом сторонам [12].

Отож, ще 20 серпня 2019 р. Б. Джонсон вкотре бравурно заявляв: «краще я помру в канаві, ніж погоджуся на продовження Брексіт» (під такою назвою вийшла в тоді з'явилася стаття в «The Guardian»). А рівно за місяць, згідно з повідомленням цього видання, він визнав «крайню розчарованість» ухвалами парламенту, бо через них країну знову очікує невизначеність.

Однак, прем'єр мав підтримку з боку британської громадськості та своєї партії, тому чинив опір іконтратакував парламент. Ще в середині серпня, спираючись на такі дані соціології, Б. Джонсон закликав провести в жовтні 2019 р. позачергові вибори до парламенту. Але тоді законодавці відхилили цю пропозицію [13]. Повернувшись до цієї ідеї після згаданих невдач, він звернувся за підтримкою до лідера опозиційних лейбористів Д. Корбіна. Згідно з повідомлення «BBC News» від 24 жовтня 2019 р. останній пообіцяв надати її після ухвали Європейської Ради про відтермінування укладання угоди про Брексіт до

31 січня 2020 р. Так, після двох попередніх невдач 4 і 9 вересня, 28 жовтня 2019 р., уряд зробив третє подання про проведення дострокових загальних виборів. Воно виявилось успішним: 299 голосів проти 70 [14].

Виборча стратегія консерваторів відповідала гаслу вересневої 2019 р. партійної конференції «Завершимо Брексіт». Вона з'явилася на обкладинці їх передвиборчого маніфесту поруч з особистими «гарантіями» лідера партії і прем'єра Б. Джонсона: якщо 13 грудня отримаємо більшість депутатів-консерваторів, «Ми отримаємо Брексіт». Вже в січні 2020 р. зреалізуємо потенціал нашої країни: додаткове фінансування на потреби Національної служби охорони здоров'я (підготовка 50 000 медсестер тощо); збільшимо кількість поліцейських і зробимо суворішими вироки для злочинців; вдосконаliamo систему контролю міграції; додамо «мільйони щотижня» на розвиток науки та освіти; розвинемо зелену інфраструктуру для зменшення викидів вуглецю та забруднення [15]. Таким чином консерватори фактично пропонували модель патерналістської держави

В день виборів та наступного дня після їх завершення у поважних виданнях з'явилися дві статті із промовистими назвами «Завершіть Брексіт»: ефективне, але оманливе гасло Бориса Джонсона на британських виборах» у «The Washington Post» [16] та «Три слова, які допомогли Борису Джонсону виграти британські вибори 2019 року» в «The Time» [17], які суголосно спираючись на авторитетні думки вчених-політологів, розкривали просту й ефективну політтехнологію виборчої кампанії консерваторів.

Виходячи з ретельного аналізу її перебігу, в першій статті стверджувалося, що гасло «Завершіть Брексіт» стало «тезою № 1 для розмови прем'єр-міністра Б. Джонсона та його Консервативної партії з виборцями. Він цитував її постійно, у середу він твітнув... більше 20 разів і повернувся до цього вранці в четвер. Раніше... він пробив пінопластову стіну за допомогою бульдозера, прикрашеного цією фразою. У результаті, коли виборців просять висловити основну ідею, гасло, які спадає на думку, вони кажуть: «Завершіть Брексіт». Унаслідок відбулася «політична колізія», коли навіть люди, які воліли залишитися в ЄС, неочікувано віддали голоси за консерваторів, бо їм «набридли слухати про Брексіт» [16].

Професор політології Університету Манчестера Роб Форд характеризував консерваторів на цих виборах як «безжалюбно одноманітних», адже навіть в останній день кампанії Джонсон носив фартух з написом «Get Brexit Done», коли готував святковий пиріг. Їх проста й ефективна стратегія полягала в тому, щоб «невпинно доводити одні й ті самі ключові моменти, виходячи з припущення

«можливо – точно»: якщо «можливо» людина почує цю фразу 1000 разів, то «точно» проголосує за неї [16].

А професор політології Університету Суррея Саймон Ашервуд зазначив, що фраза «Завершіть / Здійсніть Брексіт» стала успішною, бо є «чіткою, такою, що запам'ятовується» й «торкається почуттів розчарування», які відчують вибір через ці затягування справи. При цьому вона не закликала людей подумати «куди це може призвести, а просто каже: давайте приберемо це з дороги, а потім думаємо про всі інші речі» [16].

Передвиборча риторика консерваторів була спрямована на пересічного політично неангажованого виборця, який за три з половиною роки після референдуму стомився від того, що Брексіт досі переполює цикл новин, а Британія все ще є членом ЄС, адже парламент неодноразово голосував проти будь-якої угоди про вихід з нього. Проведені газетою «The Guardian» за тиждень до виборів соціологічні заміри, показали, що стратегія зосередження на питанні Брексіту виявилася «проривною в маргінальних електоральних групах», бо зважаючи на їх «традиційну пасивність» стала прийнятною і зрозумілою для них. Вона відповідала і загальним настроям виборців. Проведене кампанією *Opinium* 10–11 грудня опитування, показало, що 39% респондентів хотіли прийняття законопроекту про Брексіт, який дозволить Б. Джонсону розірвати стосунки з ЄС, хоча в жовтні, таких було лише 15%, а 30% опитаних хотіли скасувати Брексіт взагалі [цит. за: 17].

Чіткість стратегії консерваторів щодо Брексіту контрастувала з відсутністю чіткої позиції лейбористів, які ситуативно виступили за проведення другого референдуму; за те, щоб залишилися в ЄС з певними умовами; за відтермінування Брексіту для укладання кращої угоди про вихід тощо. За це їх постійно критикували під час теледебатів. Отож, якщо порівняти обидві партії, то «дисциплінованість консерваторів була неймовірно вражаючою порівняно з «розсіяними, заплутаними сигналами, що надходили від лейбористів» [17].

З'ясування причин та сутності переможної стратегії консерваторів на грудневих 2019 р. національних виборах має принципове значення для дослідження порушеної проблеми, адже вона уособлювалася з Б. Джонсоном, стала його особистим тріумфом після серії поразок і невдач та, врешті забезпечила розв'язання проблеми Брексіту. Консерватори отримала переконливу перемогу: 365 місць у Палаті громад забезпечували більшість у 80 депутатів. Цей був найкращий результат за три останніх десятиліття, який зумовив кардинальні зміни в самій партії. Вона ставала «гомогенно-евроскептичною», адже проєвропейські налаштовані члени були вилучені зі списку кандидатів або самі відмовлялися від участі у вибо-

рах. Таким чином, всі депутати від консерваторів свідомо підтримували Брексіт або розуміли, що його потрібно «завершити» [18].

Перемога на виборах забезпечила блискавичну реалізацію завдань і обіцянок Б. Джонсона як прем'єра та голови Консервативної партії. Уже 20 грудня 2019 р. Палата громад 358 голосами проти 234 (консерватори були одноставними) ухвалила у другому читанні закон про вихід Великої Британії з ЄС [19]. Після його затвердження 23 січня 2020 р. королевою Єлизаветою II та схвалення Європарламентом 29 січня підсумкової угоди, 31 січня 2020 р. Сполучене Королівство офіційно вийшло зі складу Європейського Союзу. Між обома сторонами розпочався новий складний етап перемовин про подальші взаємини та співробітництво.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, успішне завершення Б. Джонсоном тривалої, виснажливої Брексіт-кампанії було значною мірою уможливлено його особистими лідерськими якостями та зміною розстановки сил у Консервативній партії. На відміну своїх попередників Д. Кемерона і Т. Мей, які побоюючись її розколу лавірували між євроскептиками та єврооптистами й не спромоглися обрати чітку позицію, Б. Джонсон відразу виразно і безкомпромісно заявив про намір «Завершити Брексіт». Попри чисельні перешкоди й невдачі він послідовно цілеспрямовано просувався до цієї мети. Спираючись на величезні вагу і вплив, які традиційно має очільник консерваторів, Б. Джонсон притлумив євро орієнтовану опозицію й таким штибом забезпечити внутрішньопартійну єдність, монолітність, дисциплінованість. Предметом подальших студій може стати аналіз відображення в медіа дискурсі налагодження нової системи відносин між Великою Британією та Об'єднаною Європою, що почала формуватися після її виходу з ЄС 31 січня 2020 р.

Література

1. Кулачинський М., Сікорська О., Шаніна О. Політичний символізм однієї нації у риторичі Бориса Джонсона. Причорноморські філологічні студії. 2023. № 2. С. 18–25. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/13188/Kulachynskiy.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
2. Кибіч Я. Медійний супровід та його вплив на результати референдуму про вихід Британії з ЄС. *Медіафорум*. 2020. Т. 8. С. 102–114.
3. Mason R. Boris Johnson: UK will leave EU in October, deal or no deal. *The Guardian*. 2019. 24 May. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2019/may/24/boris-johnson-favourite-as-uk-to-have-new-pm-by-end-of-july>.
4. Pickard J. Hardline Brexiters take top slots in Boris Johnson's first cabinet line-up. *The Financial Times*. 25 July 2019. URL: <https://www.ft.com/content/d8394e2a-ae36-11e9-8030-530adfa879c2>.

5. Boris Johnson's first speech as prime minister. *The Financial Times*. 2019. 24 July. URL: <https://ig.ft.com/boris-johnson-prime-minister-speech>.

6. Bale T. Tory leadership contest: What's on the minds of party members? *BBC News*. 2019. 5 July. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-48854280>.

7. Elgot J. What is prorogation and why is Boris Johnson using it? *The Guardian*. 2019. 28 August. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2019/aug/28/what-is-prorogation-prorogue-parliament-boris-johnson-brexit>.

8. Ruth Davidson quits as Scottish Tory leader citing Brexit and family. *The Guardian*. 2019. 29 August. URL: <https://www.com/politics/2019/aug/29/ruth-davidson-quits-as-scottish-tory-leader>.

9. Tory MPs refuse to applaud John Bercow. *The Spectator*. 2019. 9 September. URL: <https://www.spectator.co.uk/article/watch-tory-mps-refuse-to-applaud-john-bercow>.

10. Elgot J., Rankin J. EU rejects Boris Johnson request to remove backstop. *The Guardian*. 2019. 20 August. URL: <https://www.com/politics/2019/aug/20/donald-tusk-rejects-boris-johnsons-bid-to-remove-the-backstop-brexit>.

11. Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community. Document. 12019W/TXT(02). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX>.

12. Campbell J. Brexit: Boris Johnson's letter to the EU. *BBC News*. 2019. 20 August 2019. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-49410475>.

13. Proctor K., Walker P. Boris Johnson: I'd rather be dead in ditch than agree Brexit extension. *The Guardian*. 2019. 5 September. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2019/sep/05/boris-johnson-rather-be-dead-in-ditch-than-agree-brexit-extension>.

14. What does the Early Parliamentary General Election Bill do? *House of Commons Library*. 2019. 29 October. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/what-does-the-early-parliamentary-general-election-bill-do>.

15. Get Brexit Done Unleash Britain's Potential. The Conservative and Unionist Party. Manifesto 2019/ 64 p. URL: https://assets-global.website-files.com/5da42e_Conservative%202019%20Manifesto.pdf.

16. Adam K. 'Get Brexit done': Boris Johnson's effective but misleading slogan in the British election 2019. *The Washington Post*. 12 December. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/europe/get-brexit-done>.

17. Perrigo B. Get Brexit Done. 'The 3 Words That Helped Boris Johnson Win Britain's 2019 Election'. *The Time*. 2019. 13 December. URL: <https://time.com/5749478/get-brexit-done-slogan-uk-election>.

18. Alexandre-Collier A. From Rebellion to Extinction: Where have all the Tory Remainder MPs Gone?. *The Political Quarterly*. 2020. 6 March. N. 91. P. 21-32. URL: <https://doi.org/10.1111/1467-923X.12824>.

19. European Union (Withdrawal Agreement) Bill Division 2: held on Friday. 2019. 20 December. URL: <https://hansard.parliament.uk/Commons/2019-12-20/division/84BF0BEE-468F-outputType=Names>

Анотація

Климочук В. Й. Прем'єрство Бориса Джонсона і проблема Брекситу в об'єктиві британських медіа. – Стаття.

У статті крізь призму британського медіадискурсу («The Guardian», «BBC News» та ін.) з'ясовується як Борис Джонсон будучи лідером Консервативної партії та прем'єр-міністром Великої Британії прагнув розв'язати проблему Брекситу. Показано, що на відміну від своїх попередників Девіда Кемерона і Терези Мей, які намагались не допустити внутрішнього розколу партії, лавірували між євроскептиками та єврооптимістами, Б. Джонсон відразу виступив як відвертий послідовний прихильник Брекситу. Виявлено, що у своїй діяльності в цьому напрямі він спирався на громадську думку та позицію більшості членів Консервативної партії. Проаналізовано гостре протистояння між урядом Б. Джонсона та парламентом, який чинив спротив намагання прем'єра укласти угоду з Європейським Союзом до 31 жовтня 2019 р. та / або вийти з ЄС без угоди. На такому тлі успішніше склалися відносини з ЄС, зокрема завдяки вирішення складного суперечливого питання щодо «ірландського захисного блоку».

Показано, що переломними у протистоянні Б. Джонсона та парламенту стали грудневі 2019 р. національні вибори. Завдяки вмילו організованої виборчої кампанії під гаслом «Завершити Брексіт», Консервативна партія отримала переконливу перемогу: 365 місць у Палаті громад забезпечували більшість у 80 депутатів. Висвітлено оцінки виборчої стратегії консерваторів з боку політичних оглядачів та політологів. Перемога на виборах забезпечила швидку реалізацію завдань і обіцянок Б. Джонсона як прем'єра та голови Консервативної партії: 20 грудня 2019 р. Палата громад у другому читанні ухвалила закон про вихід Великої Британії з ЄС Після його затвердження королевою та схвалення Європарламентом підсумкової угоди, 31 січня 2020 р. Сполучене Королівство офіційно вийшло зі складу Європейського Союзу. У висновках, підкреслено, що успішне завершення Б. Джонсоном тривалої, виснажливої Брексіт-кампанії стало можливим завдяки його особистим лідерським якостям та твердою позицією як голови Консервативної партії.

Ключові слова: Брексіт, Борис Джонсон, Консервативна партія, Велика Британія, британський парламент, медіадискурс, медіа.

Summary

Klymochuk V. Y. Prime Ministership of Boris Johnson and the problem of Brexit in the lens of the British media. – Article.

In the article through the prism of the British media discourse (The Guardian, BBC News, etc.), explains how Boris Johnson, as the leader of the Conservative Party and the Prime Minister of Great Britain, tried to solve the Brexit problem. It is shown that unlike their predecessors, David Cameron and Theresa May, who, trying to prevent an internal split in the party, maneuvered between Eurosceptics and Eurooptimists, B. Johnson immediately acted as an outspoken and consistent supporter of Brexit. It was revealed that in his activities in this direction he

relied on public opinion and the position of the majority of members of the Conservative Party.

It turned out that in his activities in this direction he relied on public opinion and the position of the majority of members of the Conservative Party. The sharp confrontation between B. Johnson's government and the parliament, which opposed the prime minister's attempt to conclude an agreement with the European Union by October 31, 2019 and/or leave the EU without an agreement, is analyzed. Against this background, relations with the EU were more successful, in particular thanks to the resolution of the difficult and controversial issue of the "Irish defense bloc". It is shown that the national elections of December 2019 became the turning point in the confrontation between B. Johnson and the parliament. Thanks to a skillfully organized election campaign under the slogan "Finish Brexit", the Conservative Party won a convincing victory: 365 seats in the House of Commons provided a majority of

80 deputies. The evaluations of the election strategy of conservatives by political observers and political scientists are highlighted. The victory in the elections ensured the quick implementation of the tasks and promises of B. Johnson as Prime Minister and Chairman of the Conservative Party: on December 20, 2019, the House of Commons passed the law on the withdrawal of Great Britain from the EU in the second reading. After its approval by the Queen and the approval of the final agreement by the European Parliament, 31 January 2020, the United Kingdom officially left the European Union. In the conclusions, it is emphasized that B. Johnson's successful completion of the long, exhausting Brexit campaign was made possible thanks to his personal leadership qualities and firm position as the leader of the Conservative Party.

Keywords: Brexit, Boris Johnson, Conservative Party, Great Britain, British Parliament, media discourse, media.